

Ineriartortitsinissami oqaluuserisassaq nutaaq: Takorluukkamiit iliuseqarnermut ikaarsaarnermi – Suut sakkugineqassappat?

HVIDBOG

Nalunaarusiap imarisai

Nalunaarusiap imarisai	1
Aningaasaliisut.....	4
Aningaasaliisut (Platin).....	4
Aningaasaliisut (Guld).....	4
Aningaasaliisut (Sølv)	4
1 Future Greenland – Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiornikkut ataatsimmersuarnerit annersaat.....	5
1.1 Nalunaarusiaq	5
1.2 Ataatsimeersuarnerup tunuliaqutaa	5
1.3 2022: Ineriartortitsinissami oqaluuserisassaq nutaaq: Takorluukkamiit iliuseqarnermut ikaarsaarnermi - suut sakugineqassappat?	6
2 2022-imi oqallissaarisut, oqallinnermi uumarissaasut oqallittullu	7
2.1 Oqallissaarisut, oqallinnermi uumarissaasut oqallittullu	7
2.2 Ataatsimeersuarnermi saqqummiussat.....	9
2.3 Oqallissaarisut il.il. suaassusaat aggerfiilu malillugit agguataarinninnerit	10
3 Nunagisami pissutsit.....	11
4 Nunanut allanut pissutsit aallaaviillu	12
5 Naalagaaffeqatigiinneq	13
6 Piujuartitsineq, nukissiuutitut piujuartussanut ikaarsaarneq suleqatiginninnerillu.....	15
7 Aningaasaliisarnert	16
8 Ilinniartitaaneq	17
9 Aningaasaqarnerup annertusiartornera.....	18
10 Assigiingissuseq	19
11 Takornariaqarneq	20
12 Takorluugaq – Kalaallit Nunaat 2050-imi	21
12.1 Kalaallit Nunaat 2050	21
12.2 Inuussutissarsiorneq	21
12.3 Landspolitikki	22
12.4 Kommunalpolitikki	23
12.5 Folketingi Naalagaaffeqatigiinnerlu	24
13 Eqikkaalluni naliliineq	25
Ataatsimeersuarnermit assit	26
2024 Future "of" Greenland	29

**Ineriartorneq
ataasiakkaaniinnaangitsoq
amerlanerusunilli
malugineqassaaq!**

- Mûte B. Egede

**Danmarkip suleqatiginera tusartakkanit
pitsaaneruvoq. Nunarput ersarissumik
oqariartuuteqaraangat tusarnaarneqartarpoq!**

- Aaja Chemnitz Larsen

**Ingerlariaqqinnissamut tunngaviulluin-
narpoq immitsinnut ilisimaareqatigii-
lernissarput.**

- Lars Lokke Rasmussen

**Piujuartitsinissaq ineriartortit-
silereernermissaaq, kingusir-
perusukkut ilannguttagaanni.**

- Lars Sandahl Sørensen

**Aningaasaršiorneq
patajaalluinnartoq,
oqartussaanerulernitsin-
nut aqqutissaavoq!**

- Vivian Motzfeldt

**Inuit ikinnert amerlanerusut pfiersusse la-
at, tamannalu ullut tamaasa
anguniartuartaqarpoq.**

- Naaja H. Nathanielsen

**Aningaasaqarnikkut naligiinneq qulak-
keerneqartarpoq assigiimmik sulisinnaaner-
mut periarfissaqartitsisoqarpat**

- Torben M. Andersen

**Takornariaaqarneq innertut ippoq.
Illu kialaartissinnaavaa, aqunne-
qanngikkunili illu nunguillugu
ikuallatsissinaallugu!**

- Jóhan Pauli Helgason

**Najugariuminartooq
tikikkuminartuusarpoq.**

- Anne Nivíka Grodem

**Siunissaq maannakkuusin-
naavoq, ukiulluunniit 50-it
qaangiuppata. Aqussin-
naagutsigu, suulluunniit
naammaassisinaavagut.**

- Jacob Nitter Sørensen

**Kalaallit Nunaan-
ni innuttat pisu-
ussutit pingaar-
nerpaartaraa**

- Carl Bildt

Aningaasaliisut

Sulisitsisut aammalu Future Greenland 2022-ip ataatsimeersuarnermi aningaasaliisut makkua qujasseqarfigerusuppai:¹

Aningaasaliisut (Platin)

Aningaasaliisut (Guld)

Aningaasaliisut (Sølv)

¹ Future Greenland 2024-imut ningaasaliinissamut attaveqaateqarfissaq oo Future of Greenland 2024: **Z-meetings** v/ Karin Egede tf. +45 24 48 48 19 / +299 48 24 48 / e-mail info@zmeetings.com

1 **Future Greenland – Kalaallit Nunaanni inuutissarsiornikkut ataatsimeersuarnerit annersaat**

1.1 **Nalunaarusiaq**

Nalunaarusiap massuma inerniliinerit, oqaaseqaatit alaatsinaannerillu 2022-imi ataatsimeersuarnermi pisut eqqikkarlugit nassuiaateqarfigai. Nalunaarusiap inuutissarsiuteqarnermi ingerlatsisut aammalu Kalaallit Nunaani Danmarkimilu politikikkut suliaqartut tunaartaralugit allataavoq. Tassani siunertaavortaaq oqaloqatigiissinnaanissamik pilersitsinissaq, taamatullu aamma Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut kiffaanngissuseqarnerulernissaanut aqutissiuinissamut sinaakkutat eqqortut pilersinnissai aammalu minnerunngitsumik apeqqutit eqqortut tamatumani qaqqinneqarnissai.

1.2 **Inuutissarsiornikkut ataatsimeersuarnerup tunuliaqutaa**

Future Greenland 2022 inuutissarsiuteqarnikkut ataatsimeersuarnerit arfineq aappassaraat Sulisitsisunit (GE) aaqqissuunneqartoq. Tassanilu makkua ukkatarineqassasut siunniunneqarpoq:

- **Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiornermi ineriartortitsinermi sinaakkutat**
- **Inuiaqatigiinni politikikkut suliaqartut inuussutissarsiuteqartullu akornanni atanerulernissaq**
- **Kalaallit Nunaanni avataanit aningaasaliisarnissamut soqutiginarsaanissaq**

Inuussutissarsiornermi ataatsimeersuarnerup, oqallissaarisartut nunatsinneersut nunanilu allaneersut ataatsimoortippai aammalu taamaasilluni inuiaqatigiinni inuussutissarsiornermilu sammisassat soqutiginarlut ukkataralugit. Taakkualu ima akuleriaarneqarput:

- Politikerinit, inuussutissarsiuteqartunit, kattuffinniillu nalagaaffiip ataaniingitsunut, ilisimatusartuni isummertartunillu oqallissaarinerit
- Oqallinnerit
- Eqimattangorluni oqalliseqatigiinnerit

Oqallissaarinerit oqallinnerillu siunertaat tassavoq isumassarsinissaq aammalu taamaasilluni Kalaallit Nunaaneersunik avataaneersunillu isummertitsisarsinnaanermut periarfissiinissaq, taavalu ineriartornissamut akisussaaffimmik kivitseqataanissamut periarfissiinissaq, naggataagullu avataanit aningaasaliisussanik pilersitsinissaq, pilersitsinissap siunertarilluinnarpaa inuiaqatigiinni aammalu suliffeqarnikkut inerisaanissamik eqqarsaatersuuteqarneq.

Assit siulliat: Sulisitsisut Future Greenlandimut isumassarsisuvoq, aaqqissuisuulluni qaaqquisuullunilu

1.3 2022: Inerikkiartornermi oqaluuserisassaqaq nutaaq – Suut sakkugineqassappat – takorluukkaniit iliuseqarnermut?

Tamannarpiqaq qulequtaralugu inuussutissarsiornermi ataatsimeersuarneq ulluni marlunni 17.-18. 2022-imi kulturikkut illorsuarmi Katuami Nuummi ingerlanneqarpoq. Oqalugiartuni peqataasut siammasissorujussuusimapput, assiginngitsut soorlu; assigiinngissutsit, Naalagaaffeqatigiinneq, aningaasaqarnermi politikki, piujuartitsineq, Kalaallit Nunaat 2050-imi, suleqatiginnissinnaanerit, takornarialerineq, meeqqat atuarfiat aammalu illersornissaqarfik isumannaallisaanerlu eqqartorneqarsimallutik.

Inuussutissarsiteqarnermi ataatsimeersuarnerup takorluukkat inuiaqatigiinnut peqqinnartueneri aallaavigilluinnarlugit tunngavigilluinnarlugillu ingerlanneqarpoq, annermik pivusunnngortinniarnerni iliuseqartarsimanerit eqqortuusimappata. Ataatsimeersuarnerup Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut namminiilivikkiartornissaa tapersorsorpaa, taamatullu aamma inuiaqatigiinni takorluukkamut ornitamut pivusunnngortitsinissamullu sakkussanik iluaqutaasinnaasunik aamma qaqilerilluni ingerlasoqarluni:

Takusassiaq 1: Kalaallit Nunaanni takorluukkanut takusassiaq (Sulisitsisunit saqqummiunneqartoq)

Oqallisissiarinninnerit oqallinnerillu kalaallisut, danskisut tuluttullu ingerlanneqarput aamma ataatsimeersuarneq tamarmiusoq KNR-ikkut internettikoorlugu malinnaavigineqarsinnaasimavoq. Inuit 420-it ataatsimeersuarnermi, Nuummi ingerlanneqartumi najuullutik peqataapput. Peqataasut nunanit assigiinngitsunit qulaaluaneersuupput.

Assit aappaat: Future Greenland 2022-imi ataatsimeersuarnermi peqataasut

2 2022-imi oqallissarisut, oqallinnermi uummarissaasut oqalliseqataasullu

2.1 Oqallissarisut, oqallinnermi uummarissaasut oqalliseqataasullu

Ateq	Atorfik/Suliffik	Inissisimaffik
Christian Keldsen	<i>Pisortaq, Sulisitsisut</i>	Qaaqqusisoq
Martin Breum	<i>Moderator.dk</i>	Akunniliisarteq
Maja Motzfeldt-Haahr	<i>TUC Management</i>	Akunniliisarteq
Mûte Bourup Egede	<i>Naalakkersuisut siulittaasuat</i>	Nunarput Coronap kingorna. Qanoq nutaamik ineriartortitsinissamik politikkiliusaagut?
Jens Frederik Nielsen	<i>Siulittaasooq, Demokratit</i>	Ineriartorneq ammasumik isiginneriaatsimit
Aqqalu Jerimiassen	<i>Siulittaasooq, Atassut</i>	
Vivian Motzfeldt	<i>Nunanut allanut, inuussutissarsiuqeqarnermut niuernermullu Naalakkersuisooq</i>	Inuussutissarsiornermi politikkiminunatsinni oqallisissiaq – siunissami inuussutissarsiorneq
Lars Løkke Rasmussen	<i>Statsministeriusimasooq</i>	2050-imi Kalaallit Nunaat Nunarsuarmi – Naalagaaffeqatigiinneq tunuliaqutaralugu
Martin Lidegaard	<i>Folketingimi ilaasortaq, Radikale</i>	
Aaja Chemnitz Larsen	<i>Folketingimi ilaasortaq, IA</i>	
Carl Bildt	<i>Sverigimi nunanut allanut ministeriusimasooq statsministeriusimasorlu. FN-imi alaatsinaattoq</i>	Nunarsuarmioqatigiinni isumannaallisaanermi oqallisissiaq nutaaq: Kalaallit Nunaat Issittorlu sumut atappat?
Lars Sandahl Sørensen	<i>Pisortaq, Dansk Industri</i>	Suleqatigiilluni pijuartitsinermik ineriartortitsineq
Erik Jensen	<i>Siulittaasooq, Siumut</i>	Partiit siuuttuisa oqallinnerat
Thomas Winkler	<i>Issittumi Ambasadøri</i>	Issittumi unamminartut periarfissallu – Nunat tamalaat suleqatigiinnerat
Mininnguaq Kleist	<i>Inuuss. Niuernermilu Naalakkersuisooqarfik</i>	

Mads Qvist Frederiksen	<i>Pisortaq, Arctic Econ. Council</i>	
Kuno Fencker	<i>Inatsisartut (S) il.il..</i>	
Ineqi Kielsen	<i>Siulittaasoq, Inatsit tunngaviusoq pillugu .....</i>	Kal. Nun. naalagaaffittut nammineq tunngaviusumik inatsisilik – Namminersortummi?
Jørgen W. Johansen	<i>Pisortaq, Attu</i>	
Ellen Lerch Høj	<i>GrønlandsBANKEN</i>	
Kim Jesper Jørgensen	<i>FMI-mi pisortaq</i>	
Martin L. Andersen	<i>Pisortaq, Issittumi sakkutuut</i>	Kal. Nun. illersornissakkut isumannaallisaanikkullu suleqatigiinneq
Jacob Alexa	<i>Pisortaq, Forsvarsministeria</i>	
Kristian Lennert	<i>Siulittaasoq, Inuussutissarsiornermi aningaasaateqarfik</i>	Aallarnisaasumut nersornaat 2022
James Fergusson	<i>Pisortaanerup tullia, Barrick Gold Corp.</i>	Kal. Nun. aatsitassallu – Kal. Nun. qanoq avataanit aningaasaliisartussanut pilerinarsassava?
Torben M. Andersen	<i>Siulittaasoq, Aningaasaqarnermut sunnersuisoqatigiit</i>	Nunarsuaq allanngorartooq – aningaasaqarnermullu imminut nammattumut aqquq
Naaja H. Nathanielsen	<i>Aningaasaqarnermut naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq</i>	Inuup pissusaa ataavartussamut, ineriartornermut atugarissaar-nissamullu aningaasaqarnermut politikkipimi aqquq
Michael Jardine	<i>Siulittaasoq, Ironbark Zinc Inc.</i>	Citronen Fjordimi The Ironbark Project
Elna Heilmann	<i>Siulittaasoq, IMAK</i>	Meeqqat atuarfiat – Atuarfitsialanngornissamut suut sakkussaappat?
Mia Wagner	<i>Pilersitsisut, Nordic Female Founders</i>	Aallarnisaasutut sananeqaat – pigineqareertarpa?
Anne Stampe Olesen		
Jacob N. Sørensen	<i>Pisortaq, Air Greenland</i>	Mittarfiit nutaat: Siunissami nunarput qanoq ataqatigiissaarneqassava?

Anne Nivika Grødem	<i>Pisortaq, Visit Greenland</i>	Kalaallit Nunaata piujuartitsinerata nittarsaannera pingaarutilik
Jóhanna á Bergi	<i>Pisortaq, Atlantic Airways</i>	Savalimmiuni takornarialerinermit iluatitsinermut aqqut – misilittakkat suleqatigiinnerillu
Jóhan Pauli Helgason	<i>Visit Faroe Islands</i>	
Rasmus L. Nielsen	<i>Ilisimatusarfik</i>	Ilisimatusarnermi suliaq nersornaatitalik
Christel Bøjler	<i>Forstanderi, NiNuuk</i>	Atuarfik inuussutissalerinermit ilinniarfiit: Inuussutissarsiutit nutaat qanoq ikorfartussavaat?
Anders Øgaard	<i>Ilisimatoq, Ilinniarfissuaq</i>	
Kirsten Føns	<i>Ilisimatoq, Ilinniarfissuaq</i>	
Bent Olsvig Jensen	<i>Lumina Sust. Minerals</i>	
Sivso Dorph		
Aviaja K. Knudsen	<i>Pisortaq, KAIR</i>	Angallaneq – mittarfiit nutaat: Ataqaqgiissarinermit, kiffartuussinermit malitsigisaanullu illoqarfinni aningaasaliisarnerit
Thomas Mogensen	<i>Tyt Consulting</i>	
Jens K. Lyberth	<i>Royal Greenland</i>	Canada-mik niueqatiginnineq
Louise L. Berthelsen	<i>NuukCouture</i>	
Lorne Bennett	<i>Pennecon</i>	
Harry Flaherty	<i>Qikiqtaalik Corporation</i>	
Aluki Kotierk	<i>Nunavut Tunngavik Incorp</i>	
Anders LaCour Vahl	<i>AECO</i>	
Anders L. Laursen	<i>Nuuk Water Taxi</i>	Ulluinnarni oqaloqatiginnineq – piujuartitsisumik Kalaallit Nunaanni takornarialerineq
Emil Skjervedal	<i>Komm. Sermersooq</i>	
Anette Lings	<i>Hotel Sisimiut</i>	
Julia Pars	<i>RelatePeople</i>	

Charlotte Ludvigsen	<i>Komm. Sermersooq</i>
Malik Berthelsen	<i>Qeqqata Kommunia</i>
Ane Hansen	<i>Kommune Qeqertalik</i>
Jens Ole Nathanielsen	<i>Avannaata Kommunia</i>

Borgmesterit politikikkut eqqartuinerat

Nalunaarsuiffik 1: Future Greenlandimi oqallissaarisut oqalliseqataasullut

2.2 Atatsimeersuarnermiit saqqummiussat:

Oqallissaarinermi saqqummiussat uani takuneqarsinnaapput:

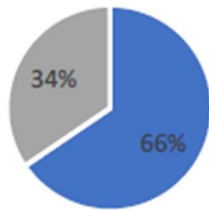
<http://www.futuregreenland.gl/da-dk/Program/Opl%C3%A6gsholdere>

2.3 Oqallissaarisut il.il. suaassusaat aggerfiilu najoqqutaralugit agguataarneri.

Inuit 58-it oqallissaarisutut, oqallinnerni uummarissaasutut oqalliseqataasutulluunniit peqataapput. Inuit 20-it Hans Lyngep inersuaani oqallissaarisutut peqataapput. Peqataasut ilai arlaleriarlutik peqataapput.

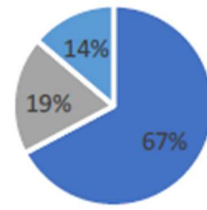
Allattorsimaffik 2.1 malillugu taaneqareersutut suaasuseq aggerfiillu najoqqutaralugit agguataarinnittoqarpoq²:

Kønsfordeling/oplægsholdere, facilitatorer og paneldeltagere

■ Mænd ■ Kvinder

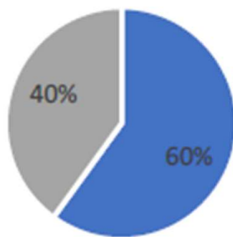
Hjemsted/oplægsholdere, facilitatorer og paneldeltager

■ Grønland ■ Danmark ■ Udland

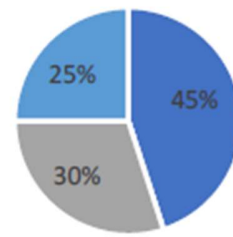
Takusassiaq 1: Oqallissaarisut, oqallinnernik uummarissaasut oqalliseqataasullu suaassusaat aggerfiilu najoqqutaralugit agguataarneqarneri.

Kønsfordeling/oplægsholdere

■ Mænd ■ Kvinder

Hjemsted/oplægsholdere

■ Grønland ■ Danmark ■ Udland

Takusassiat aappaat: Oqallissaarisut agguataarneri (Hans Lyngep inersuaani oqallissaarineq) suaassusaat angerlarsimaffiilu malillugit.

² Kalaallit Folketingimi ilaasortaataitaat Kalaallit Nunaaneersutut nalunaarsorsimapput. Savalimmiut oqallissaarisut "nunanit allaneersutut" inissisimapput. Issittup sakkutooqarfiata ittorisaa Kalaallit Nunaaneersutut nalunaarsorneqarpoq.

Assit pingajuat: Oqallissaarisut (Mia Wagner og Anne Stampe Olesen) og FT-politikeri (Aki Mathilde Høegh Dam)

3 Nunagisami pissutsit

- ❖ Ineriartorneq ataasiakkaginnarni malunniuteqassanngilaq, tamarmiusunili.
- ❖ Sinaakkutat pitsaasut inuussutissarsiutigalugu ineriartornermi tunngaviussapput.
- ❖ Inuussutissarsiornikkut aningaasaqarneq inuiaqatigiinni tunngaviliisuusaaq.
- ❖ Nunap annertussusaa inukissusaalu pisussaaffiliivoq nunap ataqatigiissaarnerata naammaginaruaannanngitsup pisortanit ingerlanneqarnissaanik, taamaakkaluartorli namminersorlutik ingerlatsisunut unammillerneq annikillisinneqassaaq.
- ❖ Inuiaqatigiinni namminersortut maligassiuisussatut inissisimanissaat politikikkut annertunerusumik ukkatarineqartariaqarput.
- ❖ Takornariaqarneq nunamut tamarmut iluaqutaassaaq.
- ❖ Inulerineq, ilinniartitaaneq peqqinnissaqarnerlu unammillernartumik inissisimapput, taakkualu politikikkut ukkatarineqartariaqarput. Taakuummatami inuussutissarsiornikkut ingerlalluarnissamut tunngaviulluinnartussat.
- ❖ Allaffissorneq politikikkut pitsanngorsaaffigisariaqarpoq, inuussutissarsiornermi naalleraataasinnaasut piarlugit aammalu ineriartortitsinissami aqqutissat tunngaviusussat pitsanngorsarlugit.
- ❖ Periarfissanik takkuttoqartillugu iliuseqarnissaq pingaaruteqarluinnarpoq.
- ❖ Kalaallit Nunaannut namminerisamik inuttullu pisinnaatitaaffiit pingaaruteqarluinnarput aammalu taakkua ataqqineqartariaqarput.
- ❖ Aningaasaqarneq nammineq ingerlattoq tassaassaaq namminerisamik oqartussaanerulernermut aqqutissaaq.
- ❖ Nukissiuutitigut piuartussanut ikaarsaariartornissat Naalakkersuisut siunniutereerpaat.
- ❖ Inuttut atugarisanut patajaatsumik sinaakkusiisoqassaaq, tamannami sulisoqarnikkut inuussutissarsiuteqarnikkullu tunngaviulluinnartussaammat.
- ❖ 2050-imi Kalaallit Nunaat inerilluareersimassaaq uagullu pingaarutilimmik ineriartornermi tassani akuussaagut. Taamak inuiaqatigiinni inerisaanissami nuannersuinnaanngitsut ukkatarisariaqarpagut suliaralugillu.

Assit sisamaat: Naalakkersuisut siulittaasuat, Mûte Bourup Egede (IA)

4 Nunanut allanut attaveqarnerit

- ❖ Kalaallit Nunaat ineriartupiloortillugu, silarsuarmioqatigiit soqutiginnillutik alaatsinaappaat.
- ❖ Kalaallit Nunaata mikisunnguutut inissimatilluni, avataaniit aningaasaliisarnissat soqutiginninnerillu isiginngitsuusaarsinnanngilai.
- ❖ Nunarsuamioqatigiit allanngoriartorput Kalaallit Nunaallu nunarsuarmioqatigiinni niueqatiginnissinnaanermik pisariaqartitsilluinnarpoq, pissutsillu tamakkua akuersaartariaqarpagut.
- ❖ Erngup avammut tunisassiarinissaa Politikkikkut kissaatigineqarpoq.
- ❖ Naak Issittumi Siunnersuisoqatigiit unittuosisimagaluartut, Naalakkersuisut kissaatigaat Issittumi eqqissinissap ukkatarineqarnissaa.
- ❖ Nunarsuatsinni toqqissimaffiunngeqisumi nunanut allanut politikkeqarnermi ilisimaqarluarneq tassaavoq pissaaneqarneq.
- ❖ Kalaallit Nunaat nammineq oqartussaaffigisamini pikkorinnerusariaqarpoq aammalu politikikkut siunnersuilluarnerusinnaasariaqarluni.
- ❖ Nunarsuarmi pisartut, Kalaallit Nunaannut aamma kalluaasarput.
- ❖ Nunarsuup ilaanut sanilliullugu, silaannaap kissatsikkiartorerata kingunerisai, Issittumi pingasoriaammik sukkanerusarput.
- ❖ NATO EU-lu qitiulluinnartumik inissisimasuupput.
- ❖ Kalaallit Nunaat nunarsuarmi ineriartornermi peqataassaaq aammalu tassani Issittumi siuuttuussalluni.
- ❖ Nunanut allanut politikkeqarneq inuussutissarsiornermi politikkitut isigalugu aallunneqassaaq.

Assit tallimaat: Pisortaq Lars S. Sørensen, Dansk Industri

Assit arfernat: Carl Bildt, FN-imi alaatsinaattoq Sverigimilu Statsministeriusimallunilu Nunanut allanut ministeriusimasoq

5 Naalagaaffeqatigiinneq

- ❖ Kalaallit Nunaat soqutigineqartorujussuanngortussaavoq, piujumangikkaluaruniluunniit.
- ❖ Qallunaat Nunaannut tunngatillugu, qeratavallaamik pissusilersortoqartariaqanngilaq, annermik suut oqartussaaffiit tiguneqarsimanerinit tiguneqarsimannginnerinulluunniit tunngatillugu.
- ❖ USA´p Kalaallit Nunaat pisiarinaleraluallarmagu, Kalaallit Nunaata Naalagaaffeqatigiinneq toqqarpaa.
- ❖ Qallunaat Nunaallu oqaluttuarisaanerput qaamasuinnaanngilaq, taakkualu sammisinnaasariaqarpagut kisiannili aamma eqqaamassavarput inuussutissarsiornikkut inerisaanisamut tunngatillu annertuumik Qallunaat Nunaaniit ilinniarfissaqaratta.
- ❖ Qallunaat Nunaata oqaluttuarisaanerup qaamasuinnaannginnera sukumiisumik isummersorfigerusuppa.
- ❖ Qallunaat Nunaat, Kalaallit Nunaat Savalimmiullu sumiiffiit aallaavigalugit politikikkut annertuumik ilikkagassaqarput.
- ❖ Ineriartoqatigiinnissaq tassaavoq aningaasaqarneq immiini nammattoq aammalu inuussutissarsiornikkut ineriartortitsisusoq.
- ❖ Qanga pisut siunissami naalleraataalersinnaapput – taamaattuassallunilu. Taamaattumik tamakkua eqqumaffigisariaqarpagut.
- ❖ Qanga pisimasut ullumikkumut pisunut salliutinngisaannassavagut. Ullumikkut sulissaagut ukiut 20-it qaangiuppata iliuserisimasagut iliuserisimanngisagulluunniit utoqqatsissutigiumanagit.
- ❖ Nalagaaffeqatigiinnermi sumi ikkaluaraanni akaareqatigiilluni ilisimasaareeqatigiinneq piorsarneqassaaq. Ingerlaqqinnissamut aqut tassaavoq immitsinnut ilisimasaareeqatigiinneq.
- ❖ Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiernerup Naalagaaffeqatigiinneq iluaqutigisinnaavaa, soorlu EU-mut avammut tunisaqarsinnaanermut tunngatillugu.
- ❖ Qallunaat Nunaat Kalaallit Nunaannut tunngatillugu isumalerujussuarmik avammut saqqummersarnermi inissisimalersinnaavoq aammalu Kaalaallit Nunaata avammut saqqummiuttarneranut taavalu Qallunaat Nunaanni niuernikkut siunnersuisooqatigiinni (Trade Council)
- ❖ Ullumikkut tunuarsimaarneq saqqumilaarpallaaqaaq, tamannalu qimattariaqarpoq. Naalagaaffeqatigiinnerup iluani ataasiakkaat peqataanissamut tunuarsimaarpallaaqaat.
- ❖ Tamatta immitsinnut utaqqisaqattaappugut, Kalaallit Nunaallu akisussaaaffimmik tigusinissaminut piareertariaqarpoq.
- ❖ Qallunaat Nunaata suleqatigisarnera tusartakkanit pitsaaneruvoq. Kalaallit Nunaat ersarissumik oqariartuuteqaraangat tusaaniarneqartarpoq!
- ❖ Qallunaat Nunaat akuersaarnerusariaqarpoq aamma Kalaallit Nunaata aningaasaqarnimini ineriartortitserusunnera aarleqqutigissanngilaa.
- ❖ Issittoq Bruxellesimi soqutigineqaleriartorpoq, tamannalu periarfissanik ammaassivoq, taamaasilluni Naalagaaffeqatigiinnerup iluani kivitseqatigiinnissamik aamma periarfissiivoq.
- ❖ Maanna piffissanngorpoq sapinngisannguarput naapertorlugu Kalaallit Nunaanni ineriartornermik pilersitsissalluta. Periutsit tamakkua inuit aammalu suliffiit akornanni peqataanissamut periarfissiippit.

- ❖ Politikikkut siuttoqarnissaq pisariaqarpoq, tamassumalu tatigeqatigiinnermik pilersitsinissaq aammalu suliffeqarfinnut attaveqarnissaq aqqutissiuutissavaa.
- ❖ Inatsisartuni ilaasortat aamma Naalagaaffeqatigiinnerup iluani suleqatigiissinnaasariaqarput.
- ❖ Kalaallit - Danskillu ataatsimoorussamik ukkatassaannik ujartuisoqarpoq.
- ❖ Danskinit tunuarsimaarneq ileqqusimavoq, tamannalu paatsuungasumik Kalaallit Nunaannut ataqinninnermik takutitsivoq.
- ❖ Kalaallit Nunaata Inatsisip tunngaviusup sinaakkutai unammillernartunngortippai.

Assit arfineq aappaat: Oqallinnerni ilumooraaaginnartoqanngilaq (Carl Bildt, Vivian Motzfeldt, Martin Lidegaard, Mûte B. Egede og Aaja Chemnitz Larsen)

Assit arfineq pingajuat: Apeqqarissaameq tiguartisimaarnerlu peqataasut akornanni piujuartitsinissaq, nukissiuutinut ataavartunut ikaarsaameq suleqatigiinnerillu.

6 Piujuartitsineq, nukissiuutitut piujuartussanut ikaarsaarneq suleqatiginninnerillu

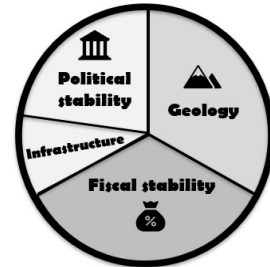
- ❖ Nunarsuarmi pissutsit maanna naligiimmik suleqatigiinnissamik pisariaqartitsipput.
- ❖ Suliffeqarfii iluatsittut tassaasarput, suleqatiserinninnermik oqariartuutillit.
- ❖ Nukissiuutit taakkuninngalu ataavartumik atuinissat suleqatigiinnikkut aatsaat anguneqarsinnaapput.
- ❖ Piujuartitsinissaq tassaassaaq ineriartornerup aallaqqaataaniittussaq – kingusinnerusukkut ilanngunneqartartussaannngitsaq.
- ❖ Qallunaat Nunaata akisussaaffik tigusariaqarpaa - Kalaallit Nunaallu naligiimmik suleqatigiinnissinnaaneq ingerlatissagunikku.
- ❖ Kalaallit Nunaat Qallunaat Nunaannik suleqatiginninnerorusuppoq, soorlu brintimut tunngatillugu, kisiannili nunanik allanik suleqatiginninnissani ammaffigaa.
- ❖ Ataavartumik nukissiuuteqarnissaq ungasinnerusumik eqqarsaateqarluni aningaasaliisarnissamik pisariaqartitsivoq, aningaasaliisernerillu patajaatsuussapput.
- ❖ Piujuartitsinissamut nukissiuutinullu ataavartussanut ikaarsaarnissaq pilersaarusiortariaqarpoq – tamanna pivusorsiortuussaaq sukumiisumillu piffiit tulluuttut toqqarneqassapput.
- ❖ Kalaallit Nunaat nunarsuarmi nukissiuutitut ataavartussanik atuinissami akisussaaffimmik tigusisinnaavoq – avammut tunisaqartarnissammik aammalu Power-To-X (nukissiuutitut toqqorterinnermik) atuilluarsinnaanermut politikikkukut anguniagaqarlunissaq.
- ❖ Pisuussutitut piujuartitsilluni atuisinnaaneq aningaasaqarnermut patajaatsumut aqutissaavoq.

Assit qulinngiluuaat: Suliffeqarfii iluatsittut tassaasarput suleqatiserinnittartut. "Ataatsimut naammassisaqarnerusarpugut"

7 Aningaasaliisarnarit

- ❖ Kalaallit Nunaat aatsitassarsiornerup tungaatigut aningaasaliiffitsialattut inissisimassappat tunngaviit pingaarutillit sisamat:
  - Nunap sananeqaataa
  - Politikkikkut patajaassuseq
  - Aningaasaliiffissatsialaat akileraariaatsillu naleqquttut
  - Angallannikkut ataqatigiissaarilluarneq
- ❖ Naalackersuisut assatik aningaasaliisartunut isaakkusuppat.
- ❖ Australiap kippasinnerusortaani aatsitassarsiornikkut siuuttuuffiusumi, ataatsimut isigalugu Kalaallit Nunaat aningaasaliiffissatut eqqarsarnartoqartinneqartarpoq.
- ❖ Kalaallit Nunaat aningaasarsiorluarfiup nalaani "iluanaapilunniartutut" inissisimassanngilaq, eqqaamassavaali aatsitassarsiorfiit Kalaallit Nunaanni aningaasaliisut tassaassammata aningaasakilliorfinni napatitsisussat, taamannalu aatsitassarsiornerup nalaani pioratarsinnaavoq.
- ❖ Aningaasaliisutissat pisorta qarfiit ataqatigissaarluagaaneriniq tunngavissinneqarluartussaapput (Pappiaralerineq sivikinneq)
- ❖ Kalaallit Nunaanni maanna akileraaruseeriaaseq aatsitassarsiornermi aningaasaliisarnissamut tulluutinngilaq.
- ❖ Pilersaarutit siumungaaq isigisut aningaasaliisussanik pilerilersitsisarput.
- ❖ Politikkikkut isuma ersarippoq; sinaakkutat uteriittutut pissusillit aningaasaliisinnaanissamut nugalassimaartitsisarput.

Assit qulingat: Michael Jardine, Ironbark Zinc Inc.

Assit aqarnat: James Fergusson, Barrick Gold Corp.

8 Ilinniartitaaneq

- ❖ Kalaallit Nunaanni pisuussutit annerpaartaat tassaavoq, innuttaasut. Taamaattumik ilinniartitaanermut aningaasaliuarnissaq pisariaqarluinnarpoq. Tamannalu salliuttariaqarpoq.
- ❖ Ilinniartitaaneq pingaarutilittut inissisimatinneqarpoq, Naalakkersuisullu kissaatigaat inuiaqatigiit ilinniartitaanermut aningaasaliissutaasut ikinngeqisut qanoq atorneqarnissaat aaliangiiffeeqataaffigissagaat.
- ❖ Ineriartortitsinermi pilersarusiat eqqartorneqarnissaat pisariaqartinneqarpoq. Inuiaqatigiit akornanni ilinniarsimasutut allagartaqanngikkaluarlutik ilisimasallit piukkunnaatillillu ukkatarisariaqarnerat eqqumaffigisariaqarpoq.
- ❖ Inuusuit akornanni ilinniarsimaneq appasippallaaqaaq aamma inuusuit ikippallaat ilinniarnermik aallartitsisarput, taamaattorli pineqartut qulaatiinnarlugit aaliangiissanngilagut. Tassami inuusuit tunuliaqutaat, oqaatsitigut pisinnaasaat il.il eqqumaffigineqassapput.
- ❖ Inuusuit ajornartorsiutitut isigiunnaartariaqarpagut – sumi inissisimani aallaavigalugit ingerlariaqqinnissamut neqeroorfigisinnaasariaqarpagut.
- ❖ Inuiaqatigiinni pisinnaasat ukiut ingerlanerini ilikkarsimasat ukkatarisariaqarpavut. Ullutsinni pisinnaasanik allagartalersuinersuaq piumasaqaateqarnerisuarlu atorpallaaqaagut. Taamaasillutalu inuiaqatigiinni allagartaqanngikkaluit amerlasuut arajutsisinnaasarlugit.

Assit aqqaneq aappaat: Elna Heilmann, IMAK-imi siulittaasoq, suut sakkugalugit atuarfitsialanngortoqarsinnaanera eqqartoraa.

9 Aningaasarsiornerup annertusiartornera

- ❖ Ilinniartitaanerup piukkunnassutsillu aningaasaqarnerup annertusiartorerata $\frac{3}{4}$ -ia tunngavilersinnaallu-arpaa
- ❖ Aningaasaqarnerup annertusiartornera politikikkut oqartussaqaarfiit ingerlalluarneranik aallaaveqarput. (soorlu pisortaqaarfiit namminersortullu akornanni suliassanik avitsisinnaaffiusut)
- ❖ Maannakkorpiaq sulisussaaleqineq, tassaavoq aningaasaqarnikkut siumukarfissaralumik pakkersimaarinnittoq.
- ❖ Inuiaqatigiinni immikkoortitsinissaq pinaveersaarniarlugu sulisoqarnikkut inuiaqatigiinnilu assigiimmik periarfissiinissaq piaartumik periarfissinneqartariaqarpoq. Tamanna inuiaqatigiinni naligiinnerusumik inissisimasoqalernissaanik periarfissiisaaq soorlu, akileraartarnikkut assigiinngisitsinermingarnit.
- ❖ Ilinniartitaanermi aaqjissuussaalluartumik pilersarusiornissaq pisariaqarpoq.
- ❖ Qarasaasiatigut ineriartortitsilluni periarfissanik atorluannissaq tassaavoq Kalaallit Nunaata ineriartornerata aqqaani pingaarutillit ilaat.
- ❖ Inuiaqatigiinni ikinnerusut amerlanernik pilersuisussapput, tamannalu ullut tamarluinnaasa suliniutigiuartariaqarparput.
- ❖ Pinngortitami pisuussutit iluanaarnissamut qularnaveequtitut atorsinnaangillat. Iluanaarnissaq sinaakkutanit tulluurtunit aammalu tassani politikkerisassamit tunngavilerneqassapput.
- ❖ Nunap inui tassaapput ineriartornissap aqqaani pisussutit.
- ❖ Inuiaqatigiit nalimmassarneqarnissartik pisariaqartippaat, kisiannili nalimmassaaneq ineriartornermi naalleraasuussanngilaq.

Assit 13-nissaat: Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu, Naaja H. Nathanielsen

Assit 14-nissaat: Aningaasaqarnermut siunnersuisoqatigiit siulittaasuut, Torben M. Andersen

10 Assigiingissutsit

- ❖ Pikkorissuseq aningaasarsiorsinnanerlu AJUNNGILLAT aamma suaarutigineqarsinnaasariaqarpoq.
- ❖ Arnat amerlasuut, annikinnerusuni iluatsikkusunnerusarput, annertunerusuni iluatinnginnermiit.
- ❖ Arnat kukkunissartik akulikinnerusumik aarleqqutigisarpaat, taamaattorli kukkunaveersaarnerusarlutik. Taamaattorli kukkujitsuuniarneq annikillisinneqarsinnaavoq, suna tamaat pilliutigingikkaluarlugu.
- ❖ Assigiingissuseq uaniippoq arnat pisinnaatitaanerulernissaat aammalu arnaanissaminnut imminut periarfissinnissaat, angutivaqqaatut pissusilersunngikkaluarlutik.
- ❖ Inuusuit utoqqasaanerusunit assigiingissutsit allaanerungaatsiartutut takorloortarpaat.
- ❖ Arnat periarfissakinnerusutut inissisimanertik ilisimaaraat – oqaaseqarsinnaatitaanerat annikinnerusarpoq nipangersikkajunneqarnerullutillu.
- ❖ "Nalinginnaasumik" isiginneriaaseq siammasinnerusunngortinneqartariaqarpoq.
- ❖ Maligassiuisut suli pisariaqartinneqartuarput.
- ❖ Pingaaruteqarpoq assigiingissutsit (angutaagutta arnaagutta) ataatsimoorullugu akuersaarlugulu suliarisariaqaripput.
- ❖ Kinaassuserilerusuttatta ukkatarinissaa pingaaruteqarpoq, kinaassuserisimasarput piunnaarlugu.
- ❖ Kulturi ornikkusutarput ukkatarisariaqarparput → kulturi aggerfigisarput piunnaarlugu.
- ❖ Suleriusissanik pilersitsisoqassaaq, allallu peqatigalugit naleqassuseq tunngavilerneqassaaq.
- ❖ Sammisat kulturimut perorsaanermullu tunngasut toqqaannaq iluaqutaasussamik apuuffissalerneqarsinnaapput.

Assit 15-iat: Naalagaaffeqatigiinnerup iluani assigiingissutsit pillugit oqaloqatigiinneq (Jóhanna a Bergi (FO), Mia Wagner (DK) og Naaja H. Nathanielsen (GL))

11 Takornariaqarneq

- ❖ Takornariaqarneq innertullusooq ippoq: Illu kialaartissinnaavaa, kisiannili nakkutigingikkaanni illu nunguillugu ikuallatsissinnaavaa.
- ❖ Takornariaqarneq Kalaallit Nunaannut tamarmiusumut iluaqutassaaq.
- ❖ Najugaqarfigiuminartooq tikikkuminartuusarpoq.
- ❖ Mittarfissuit tassaassapput, Kalaallit Nunaannut tamarmiusumut iluaqutaasussat
- ❖ Kalaallit Nunaanni tikittakkat tamarmik ilisarnaateqarput immikkuullarissuseqarlutillu. Saqqumilaalernissaat suleqatigiilluta ukkatarissavarput, kisiannili illoqarfiit immikkuullarissusaat nukittoqotaallu sukumiisumik ukkatarissavagut.
- ❖ Mittarfiit immini takornarianik tikittoqarnaviangillat – Tikikkumaneqartualernissaat sulissutigiussavarput.
- ❖ Ilulissat takornarissanik "qalaarpoq" – qanoq isilluta illoqarfinnut allanut takornarissat siammartissinnaavagut?
- ❖ Takornariaqarneq avatangiiseqartitsilersarpoq, kultureqalersitsillunilu suliffissaqartitsilersarpoq, tamassumalu kingunerisinnaavaa inuusuit nunani allani ilinniagaqareerlutik uterumanerulerneranik, taamatullu aamma inuiaqatigiit nunagisamiikkusunnerulerneranik kinguneqarinnaaluni.

Assit 16-nissaat: Anne Nivika Grødem, Visit Greenland

Assit 17-inissaat: Jóhan Pauli Helgason, Visit Faroe Islands

12 Takorluugaq – Kalaallit Nunaat 2050-imi

12.1 2050-imi Kalaallit Nunaat

Immikkoortup tulliuuttup siunissamat qiviartissavaatigut taamatullu 2050-imiit maannamat kingumut qiviartissalluta, kingumut qiviarnitsinni Future Greenland 2020-imi sammineqartut ukkatarineqartullu aallaavigissavagut. Maanna oqaatsit atorlugit Kalaallit Nunaat 2050-imi qanoq isikkoqassanersoq (ajornanngippallu taassuma siorna) qanorlu ililluta tamatumunnga pisimanersugut eqqartuissaagut. Immikkoortut "akisussaaffigisaq" assigiinngitsunut inissippaa:

12.2 Inuussutissarsiorneq

Inuussutissarsiornermi iluatsittut inissisimassagaanni nalitusaataasussanik suleqatiserinninniarnissaq pingaaruteqarpoq, kalaallit suliffeqarfii 2020-imiilli suleqatiginninnissamik ingerlataqarsimapput, taakkunanilu ukkatarineqarput piujuartitsinissaq, sulisoqarnissaq, ilinniartitaaneq aammalu ineriartortitsinissaq.

Suliffeqarfiit alliertortut ineriartortullu piffinni suliffissaqartitsilersarput tamannalu suliffeqarfiit maluginiarsimavaat. Inuiaqatigiinnilu piujuartitsinissamik ukkatarinninneq arajutsinagu.

Kalaallit Nunaat 2020-imi 11 %-inik nunanit allanit tikisitanik sulisoqarpoq, taamaasilluni nuna eqaannerusumik ajornartoorfinni ullunilu pitsaannerusuni ajunngivissumik inissisimasinnaalersittarsimallugu. Tamanna sulisoqarniarneq silatusaartumik atorluarneqarpoq aammalu nunaqavissut akornanni pisinnaasanik inerikkiartuaarnermut ataavartussanut atorluarneqarsimalluni, tamanna kinguaariinni iluaqutaasussanngorlugu.

Inerisaaneq suliffeqarfinnit ingerlanneqarsimavoq taamatullu aamma aallartisaaneq ingerlanneqarluarsimalluni, tamannalu aamma assigiinngitsutigut inerititanik apequtigineqartartunik pilersitsisimalluni. Suliffeqarnerup inissisimama ammasumik tulluuttumik inissisimavoq, taamaasilluni isumassarsiat piusinnaanngorlutik aammalu aallarnisaanissamat tunngaviliisooqataallutik.

Takornariaqarnermi pisinnaasanut pisuussutinullu piorsaanissaq ujartorneqartartoq piviusunngortinneqarsimavoq, taamatullu aamma takornariaqarnerup silarsuaani tamaginni suleqataaaffigineqarluni, tamannalu aamma nunap iluani angallannerup aaqjissuussaananani aningaasaliinernut tapertaanerulernissaanut tunngaviliisuulluarsimalluni.

Inuussutissarsiteqarneq, ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu piujuartitsinissami pilersaarusiornermut tunngaviliinissamullu aqutissiuivoq, tamannalu inuiaat politikikkullu aaliangeeqataasartut ataatsimoorussillutik ikorfartoqatigiillutillu aqutissiorpaat. Nunami ineriartorneq nukissiuutit piujuartut aallaavigalugit ingerlanneqarpoq.

Inuutissarsiornermi peqataasut, ilisimatusarnermik inuiaqatigiinnilu oqallitarnernit isumassarsillutik sakkussanik aallertarput pissarsisarlutillu.

Assit 18-iat: Bent Sørensen sulisitsisunit aamma Jesper Schrøder Arctic Circle Business-imiit ulluinnarni inuussutissarsiornermi sinaakkutassanik inuiaqatigiinnut iluaqutaasussanik aallutaqartupput.

12.3 Nuna tamakkerlugu politikki

2050-imi nuna tamakkerlugu politikkerit inuussutissarsiorsinnaanermi sinaakktassat pilersissimassavaat, taamaasilluni inuussutissarsiorneq ingerlaavartunngortussanngorlugu ineriartussiaralugulu. Ersarilluinnartumik patajaatsumillu inuussutissarsiorneq politikkeqartoqarpoq. Inuussutissarsiorneqkullu iliuserineqartartut ataasiakkaat politikkerinit ingerlanneqanngillat, kisiannili inuussutissarsiornerit politikkerit sinaakktassiaasa iluani aqutissinneqarsimasuni.

Inuussutissarsiornermi, pilersitsiniarnermi naalleraataasut unamminartullu annikillismaqaat taamaasilluni isumassarsiat aammalumi suliffeqarfiit amerlanerit sikkeralersinnaasimallutik.

Politikkikkut kingumut qiviartoqarsinnaasimavoq taamaasillunilu eqqartugassat oqitsuinnaanngitsut sammeneqarsinnaasimallutik. Taamaasilluni aamma Kalaallit Nunanni siunissaq orminneqalersoq tunngavilersorfigisinnaalersimallugu.

Suliffeqarnikkut politikki illerngit ataasiinnaat atorlugit suliarineqanngilaq, kisiannili eqqarsaatersuutigineqarpoq inoqutigiinnut, ilinniartitaanikkut, sulisoqarnikkut aammalu nunanut allanut tunngasunut politikkkikkut ukkatarineqarluni. 2022-imi suliffeqarniarnermi unamillernartut annerpaartarisimavaat naammattunik aalaakkaasunik sulisoqarniarnissaq, tamannalumi politikkkikkut malersukujoorneqartoq qularutissaanngilaq.

Allaffissornikkut periutsit assigiinngitsut immikkortortani amerlanerit eqaallisarneqarsimapput, soorlu aatsitassalerineri, ajornannginnerusunngorlugit periusissinneqarsimapput aammalu sapinngisaq naapertorlugu eqaallisarneqarsimallutik.

Nuna tamakkerlugu politikkerit aammalu atorfilittat nunanit allanit aningaasaliisoqarnissaanik periusissanik ilisimalikkaniq pissarsiaqarsimapput, taamaasillunilu aamma paaseqatigiinnermik pilersitsoqarluni; avataani aningaasaliisoqassappat aamma pinngitsoorneqarsinnaanngitsorluq nunat allamiut nunatsinni aningaasarsiorneqarnissamik periarfissaqartinnissaat. Tamassumalu siunertariuarpaa nunagisami tamatigit nalitusaasinnaanissaq. 2022-imi ataatsimeersuarnerup aamma naqissuserpaa iluanaapilunniartutut pissuseqannginnissap pingaarutaa taamatullu aamma nunap karsianut aningaasaliissutinut naleqquttumik akitsuusiisarnikkut politikkeqarnissaq pingaaruteqartoq. Taamaasilluni Kalaallit Nunaat 2050-imi nukissiuutinik ataavartunik, sulisoqarnikkut, nunagisami angallannikkut aammalu aatsitassarsiorneq pitsaannerusumik inissisimalernissaa siunertarineqarluarsimavoq. Tamannalu piimaartoq avataanit aningaasaliisartut qanimut suleqatiginerisigut.

Ineriartorneq kivitseqataaffiniarlugu Naalakkersuisut aningaasaliippat – annermik nunagisami angallanneri, taamaasillunimi aamma nassuerutigineqarpoq aningaasaliinerit taamaattut tassaasut aatsitassarsiornerup ineriartornissaanut aqutissiuqataasussat, soorlu aamma paasineqarsimasoq mittarfissualiornerit ineriartorneq malitsigalugu aningaasaliiffigineqartariaqartut.

Piujartitsineq tassaasimavoq nunap ineriartorneqani tunngavimmini qitiulluinnarsimasunut ilaasimasoq aammalu siunertaajuarsimasoq taamatullu aamma aallaaviusimasoq inuiaqatigiit politikkkikkullu aaliangertartut akornanni suleqatigiinnermi. Nunarsuarmioqatigiinni nukissiuutit ataavartut atuleriartuaarneqarnerini Kalaallit Nunaat akisussaaffimmik tigumminneqataasutut inissisimalerpoq.

Assit 19-iat: Partiit siuuttui oqallittut: Aqqalu Jerimiassen (A), Erik Jensen (S), Mûte B. Egede (IA) Jens Frederik Nielsen-ilu (D)

12.4 Kommunalpolitikki

Kommunalpolitikkerit suliniuteqarsimapput kommunerisatik inuussutissarsiornikkut orniginarnerulersinniarlugit, soorlu avatangiiserisani pilerinarsaallutik kajuminnarsaaralutillu, ersarissunik siumullu ungasinnerusumut suliffeqarfissani pilerarsusiortutik, inissiani naleqquttunik pilersitsillutik aammalu pisortat angallannikkut ataqatigissaarinerannik pitsanngorsaallutik. Aammalu suliffiit pigisat aallaavigalugit kommunini illoqarfinni inoqarfinnilu allani sinaakkutaasut inuunerinnerulernissamat kajuminnarsarlugit suliniuteqarsimapput.

Kommunit akisussaaffik nammineq tigusiavaat aammalu landspolitikkimut samminerusumik aaqqiiffissani ujartuisimanatik.

Illoqarfiit ineriartornissaannut siumut ungasinnerusumut isigaluni pilerarsusiorneq aningaasaliinissamat piumasaqaatit inissineqarsimavoq, kommunillu tamarmiusut 2024-imi mittarfissuassanut aningaasaliisarnissat qanoq atorluarneqarsinnaanerit isumaqatigissutigisimallugu. Pilerarsarutit taassaannaangillat illoqarfinnut mittarfittaartunuinnaq pilerarsusiat, kisiannili aamma illoqarfiit mittarfiliortit avataaniittut eqqarsaatigineqarput. Tassanilu tikerartarsussat aammalu suliffeqarnikkut ingerlatsinerit pineqarput.

Kommunini mittarfiliornissami aningaasaliinerit, soorlu aqqusinniornernut, nunagissaanernut, eqqakkat aqqaannut, ulluinnarni assartuinerit pisortanit aningaasalersukkanut atorlugu aningaasaliisarnissat akuersarneqarsimapput. Kommuunit suliffeqarfiillu mittarfissualiortiternerit kingunerisaanik suleqatigiinnissamik isumaqatigissuteqarsimapput, taamaasilluni illoqarfinni najugaqarfinnilu assigiinngitsuni aallussassat ineriartortitassallu ornigineqarnerulernerinik kinguneqarluni.

Kommunit tamarmiusut inuussutissarsiornikkut ataatsimoorussaniq sulisoqarnikkut ineriartortitsinissamik isumaqatigissuteqarsimapput.

Inuit inuiaqatigiinni amerlanerusut sulilersinneqarsinnaasimapput misilittakkat pisinnaasallu tunngaviginerisigut aammalu inuusit sumiiffiit aallaavigalugit sulisussatut tigoorarneqarlutik.

Assit 20-iat: Borgmestrit kommunerujussuillu tallimaasut sinniisai (talerpimmiit saamimmut): Avannaata, Qeqertalik, Qeqqata, Sermersooq og Kujalleq)

12.5 Folketingi Naalagaaffeqatigiinnerlu

2022-imiilli Naalagaaffeqatigiinneq annertusisamik siammerterneqarpoq paaseqatigiinnerunissaq anguniarlugu. Tassani nassuerutigineqarpoq Qallunaat Nunaat Kalaallit Nunaannut ungasinnersoq, naak Kalaallit Nunaat Qallunaat Nunaannut qaninnerugaluartoq. Tamassuma nassuerutigineqartigut qaninnerulernissaq Naalagaaffeqatigiinnerup iluani Kalaallit Nunaannillu ilisimasaqarnerulernissaq siunniunneqarpoq.

Qallunaat politikerii Kalaallit Nunaata oqaloqatiginerani tunuarsimaarpallaarunnaarput, piareersimanerulerlutilli naligiinnerusumik oqaloqatigiissinnaallernissamut. Kalaallit politikerii suliniaqatigiiffilu annerusumik assigiimmik oqaloqatigiissinnaanissamut piareersimanerulertut malunnarpoq aammalumi Naalagaaffeqatigiinnerup iluani naligisutut oqaloqatigiissinnaanissaq piareersimaffigineqarnerulersoq timitalerneqariartuurluni.

Naalagaaffeqatigiinneq qeratagineqarsinnaasunik sinaakkutaqarpoq, kisiannili illuatungeriittut tamanna akimmiffingngilarput taamaasillunili qeratannginnerusumik suleqatiserinninnissaq orniginarnerutinneqarluni.

Naalagaaffeqatigiinnerup 2050-imi Kalaallit Nunaat akimmiffissalersunngilaa nunanik allanik qanimut suleqateqarsinnaanerani aammalu kiffaangissuseqarluni annertusisamik suleqatiginninnissaq nunarsuatsinnik avatangiiserisatsinnik nigalassimaarneqarani.

Kalaallit Nunaat ersarissumik sorusunnini takutittarpaa aammalu tassani Qallunaat Nunaat qanoq tapertaasinnaaneranik oqariartuuteqarneq paatsuugassartaqanngilaq. Tassanilu takutinneqarpoq, Kalaallit Nunaat ersarissumik oqariartuuteqaraangat, tusarnaarneqarnera qularutissaanngivissoq.

Assit 21-iat: Folketingimi issiatitat oqallinnerat: Martin Lidegaard, Lars Løkke Rasmussen Aaja Chemnitz Larsen-ilu

13 **Eqikkaaneq**

2022-imi ataatsimeersuarnermi siunissami Future Greenland-mut ataatsimeersuarnissamat siunnersuutissanut naakkartitsisarnissamat periarfissiisoqarsimavoq. Taassumallu saniatigut ataatsimeersuarnut tamarmik internettimut linkimik tunineqarsimapput, taamaasillutillu eqqikkaalluni nalilersuinissamat periarfissaqarsimallutik. Oqaaseqaatit ataasiakkaat ilanngunneqarsimanngillat (saqqummiunneqartut taakkartorneqartut ilaannarai)

- ✓ Saqqummiunneqartut apeqqutillu assigiiaartut oqaatigineqarsinnaapput. Taamaattorli ataatsimeersuarnerup ingerlanera uummaarinneralu siornatigornit allaanertut misigaara. Annermik oqallinnerit uummaarillutillu ersarissumik ingerlanneqarput. Uummaallannaqaat.
- ✓ Inuusuit ilanngunneqarsinnaasimagaluarput – kisiannili tulliani peqataasussaassapput. Tamannalu eqqarsaatersuutigereersimavarsi.
- ✓ Pitsaasumik ilanngussaqaartut arlaqarput – sammisat pitsaasut soqutiginarullu ilanngunneqarput.
- ✓ Ataatsimeersuarnerup sannaa nutarsagassaavoq. Politikkikkut imaqqanngitsumik oqallinneq inuullaarpoq, naak inuusutissarsiuutit, annertusiartornerit ineriartornerillu eqqartorneqarluarsinnaagaluarput.
- ✓ Nunap immikkoortui naalleraaffeqanngitsumik suleqatigiinnerusinnaanerit ukkatarineqarnerusinnaasimagaluarpoq.
- ✓ Kulturi inuusutissarsiuutit.
- ✓ Ilisimatusarnerup qanoq isilluni inuusutissarsiornikkut kattuffeqarnikkullu inerisaaneq ikorfartorsinnaavaa?
- ✓ Inuiaqatigiit inissimanerani unammillernartut – Suliffeqarfiit qanoq isillutik tapertaasinnaappat sulisinnaasut tamakkiisumik sulilersinnaanerint?
- ✓ Takorluukkat pitsaasuupput, kisiannili inuussutissarsiornermi ukkataqartut sukumiisumik 2050-imiut takorluukkanik saqqummiussaqaarsinnaanerlutik?
- ✓ Peqataasut akornanni attaveqatigiinneq pitsassuuvoq. Inuit nuannerluinnartut soqutiginarluinnartullu taamak amerlatigisut naapinnissaat naatsorsuutigisimanngikkaluarpara.
- ✓ Isumaqaarpunga aammaarluni ikorfartuerpalaartumik ataatsimeersuarneq ingerlanneqartoq taamaasilluni nuannerluinnartumingaasiit misigisaqartitseqqittoqarpoq.
- ✓ Future Greenland tassaavoq attaveqatigiiffigisartakkanik ingerlatseqqiffiinnaranani aamma attaveqaatitaarfik, apeqqutaatinnagu suliffik sorleq imaluunniit nuna sorleq. Taamaasilluni aamma isiginneriaatsimik aammalu ilisimalikkanik pissarsiffik.
- ✓ Future Greenland ataatsimeersuarnitsialaavoq isumassarsianik saqqummiiffiulluortoq. Taamaattorli amigaatigaara ataatsimeersuarnerup kingorna saqqummiunneqartut itinerusumik sammineqarnissaat aammalu ataatsimeersuarnermiit avammut saqqummiineq.
- ✓ Niueqatigiinneq ukkatarineqartariaqarpoq, tamanna isumaappat inuusutissarsiuutigut ataatsimeersuarnivittut ingerlanneqartariaqarpoq.

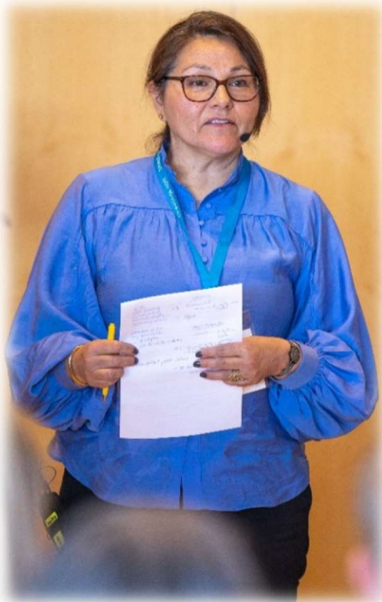
- ✓ Annikkaluassusia; annertunerusumik eqqartornerusariaqaraluarparput aningaasaliisussanik qanoq pilerisaarisinnaanerluta. Soorlu immaqa pensionskassit arlaat saqqummiisinnaagaluarpoq; suliakkiinissamut pilersaarusiaq soqutiginarpoq qanoq isikkoqassanersoq. Immaqalu sammisaqartitsineq "aningaasaliisoqanngippat ineriartortoqarsinnaanngilaq"-mik qulequtalimmik.

1-miit 5-imut peqataasut naliliinerini peqataasut ataatsimeersuarneq sisamanik ullorierpaat! 5 naliliinermi qaffasinnerpaalluni.

14 **Ataatsimeersuarneq assinngorlugu**

[Assit nalunaarusiamiittut, allamik allassimasoqangippat, Astrid Spring Öbergimit assilisaapput]

15 2024-imi Future “of” Greenland

2024-imi majip 14-niit 15-iata tungaanut Sulisitsisut Future Greenland-imiik ataatsimeersuartitseqqissapput. Tamatumuuna annertusisamik, tassami tassunga ataatsimeersuarnissamut ilanngunneqassammat maj-ip 13-iani inuusuttunut ataatsimeersuartsineq, taamaasilluni Future Greenland aamma inuusuttunit oqariartuteqartoqarnissaanik periarfissiisaaq, taakkuuppummi Kalaallit Nunaata siunissaai.

Programmi nalunaarfissarlu 2023-imi futuregreenland.gl-imi takussaalertussaassapput.

 @Sulisitsisut

 Sulisitsisut | Grønlands Erhverv | Greenland Business Association